

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98 inci ve İçtüzüğü'nün 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ve talep ederim. 02.08.2024

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Erzurum Milletvekili

Hali hazırda Erzurum'da yer alan Çermik yaylası ve Göreşken yaylaları arasında bulunan Şirvaz Şelalesi Doğu Anadolu Bölgesinde Tortumdan sonra 38,5 metre yükseklikteki ikinci büyük şelale olma özelliği taşımaktadır. Şirvaz Şelalesi ve etrafında; M.Ö. 3 ila 5. yüzyıla ait hayvan figürleri tespit edilmiştir. Bununla birlikte, şelalenin yer aldığı vadide 48 kelebek türü, 69 kuş türü, Alpin-Subalpin ve İran-Turan flora unsuru 86 bitki türü tespit edilmiştir. Yapılan ölçümlere göre 37 metre yüksekliğine sahip Şirvaz Çağlayanı, Tortum Şelalesi'nden sonra Erzurum ilinde su düşüşü bulunan ikinci en yüksek eğim kırığıdır. Bardız Çayı havzası dâhilinde, Boğaz Dere Vadisi'nde yer alan çağlayan 2.268-2.305 metre yükseltileri arasında yer almaktadır. Ülkenin nadide yerlerinden birisi olan bu alanda termal su kaynaklarının bulunduğu da bilinmektedir. **Sarıkamış-Allahüekber Dağları Millî Parkı** koruma alanı içerisinde yer alan bu alan koruma statüsünden çıkarılarak, tarihi ve kültürel açıdan olduğu kadar barındırdığı ekolojik çeşitlilik de barındıran bu emsalsiz bölgeye ES yapılması gündemdedir. Olası bir hidroelektrik santralin; bu

bölgeyi her açıdan yok edeceği aşikardır. Tarımsal üretim, doğal güzellik, turizm gibi çeşitli alanlarda bir yok oluşa sebebiyet verecek olan proje; insanlığın ortak hafızasını da yok edecektir.

Oysa 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yasasının 20. maddesince "taşınmaz kültür varlıkları ve parçalarının korunması esastır." Yine Türkiye 1999 yılında AB'ye uyum sürecinde 1992 Valetta/Malta Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesini onaylamıştır. Bu konvansiyona göre arkeolojik veriler yenilenemez kaynaklardan olup bunların her şartta korunmaları esastır.

Bu bağlamda;

- 1- Erzurum'da yer alan Çermik yaylası ve Göreşken yaylaları arasında bulunan Şirvaz Şelalesi üzerine HES yapımı için Bakanlığınıza sunulan proje hangi aşamadadır?
- 2- Yapılması planlanan HES için ÇED raporu tamamlanmış mıdır?
- 3- ÇED raporunun içeriği nedir?
- 4- Bu bölgeye yapılması planlanan proje hangi şirkete/şirketlere ihale edilmiştir?
- 5- Bölge Milli Parklar statüsünde midir? Değilse HES için mi bu statüden çıkarılmıştır?
- 6- Bölgede yer alan M.Ö. 5. YY'dan kalan tarihi kalıntıların ortaya çıkarılması için bir proje geliştirilmiş midir?

- 7- İnsanlık tarihi için önemli bulgular barındıran bu bölge bu yönüyle insanlığın ortak mirası özelliği taşımakta olup HES projesinin iptalini gündeme alacak mısınız?
- 8- Bölgenin koruma altına alınması ve arkeolojik kazıların genişletilerek kaya resimlerinin tanıtılması için Kültür ve Turizm Bakanlığı ile ortak çalışmalar gerçekleştirilmesi gündeminizde olacak mıdır?
- 9- HES'lerin doğaya verdiği zararlar nazara alındığında hala bu tür projelerde ısrarın gerekçesi nedir?
- 10-Arkeolojik veriler yenilenemeyen kaynaklardan olup bu konuda önlemler alınmasını sağlayacak mısınız?